

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Juvenals 3de og 4de Satire.

Fordanskede i den latinske Originals Versemaat,

og udgivne som

Indbydelseskrift

til den offentlige Examen i Kolding lærde Skole

i September 1823,

af

P. G. Fibiger,

Skolens Rector.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Bibliotheca Thales Holstenensis
Stafens pædagogiske Smedesamling
København V.

Skolen.

ex. 2

1954 / 2675

Statens pædagogiske Sæmpling
København V.

Ligesom jeg forhen ved forskjellige Leiligheder har vovet at forelægge Publikum hexametriske Fordanskninger af Juvenals 1ste, 6te og 7de Satire — (1ste i Athen for Februar 1815, — 6te, tilligemed Prøve af en Oversættelse af Odysseen, i et Skoleprogram til den offentlige Examen i Nykjøbings Cathedral-Skole, 1822 — 7de i et Program De Gnomis Pindaricis, nec non Specimen danicæ omnium Juvenalis satyrarum versionis til Rectorindsættelsen i Koeskilde, 1812) — saaledes benytter jeg ogsaa nærværende Anledning til Fortsættelse af disse Arbejder, der formedelsk den Romerske Digters ualmindelig syndige og concise Udtryksmaade, høre langt fra ikke til de lette Opgaver af dette Slags. Hvor Oversætteren har været uheldig i at bekæmpe de Vanskeligheder, som hans Autors kjernefulde Stil ofte sammehobede, stoler han paa Overbærelse af dem, der selv have anstillet lignende Forsøg.

Indhold af 3de Satire.

Digterens Ven, Umbricius, en i sin Tid bekendt og agtet Haruspex, flytter fra Rom til Cumæ. Juvenal følger ham paa Veien. De spadserer foran Reisevognen ud af den Kapenske Port, og da de ere komne udenfor Staden, standser Umbricius, kaster endnu et Blik tilbage paa det fordærvede Rom, og skildrer alle de Laster, Farer, og Elendigheder, dens Mure indslutte, som ligesaamange Marsager, hvorfor en rettskaffen og rolighedselskende Mand higer efter at komme bort fra denne Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Levende ere især Skildringerne af de græske Lytteriddere, og det usle Politivæsen.

Indhold af 4de Satire.

Krispinus, (som Satiristen alt har havt fat paa i første Satire, B. 26 seq.) en Yndling af Keiser Domitian, har kjøbt en Giff for 6 Sestertia. Denne uhyre Ødselhed giver Digteren Anledning til at skildre en Senatsforsamling, Keiseren har holdt angaaende Tillavelsen af en anden delikat Giff, som offereredes ham af en Picensk Giffker.

Denne Satire kan uden Tvivl regnes til de fuldendteste Mesterstykker af det alvorligt straffende Digtflags.

Juvenals tredje Satire

Skjøndt nedslagen af Sorg ved min gamle Fortroliges Bo-igang,
roses jeg dog, at besluttet han har, i det eensomme Cuma
Bo sig at sætte, og end een Borger at skjenke Sibylla.
Døren til Baiæ er der, og ved tryllende Bredder en Nitro
yndig og huld! For Suburra jeg gav selv Prochyta Scyllin 5.
Thi — Hvad høve vi seet saa tomt, saa usselt, at ikke
værre vi ville det troe, her stedse at skjælde for Ilden,
Sufenes Fald, for grusomme Stads de tusinde Rædsler,
og i den hede August opløsende Digteres Skare? —
Medens paa een Bogn nu man læsede hele hans Indbo, 10.
standsede ved Oldtids-Buer han hist, og ved vaade Capena.
der, hvor Numa tilforn henstevned sin natlige Elste,
bortforpagtet er nu den hellige Kildes og Templets
Lund til Jæder, hvis værlige Gods er en Kurv og et Høbundt.
Thi hvert Træ man befalede jo at betale til Folket 15.
Skat, og af betlende Skov udjagne Ramenerne ere.
Med i Egerias Dal vi stege, til Grotten, som ikke
ligner den sande Natur. Langt Skjønnere hævded man Vandets
Guddom, ifald fristgrønnende Bred omhegnet med Urter
Bølgen, og Marmoret ei stamskændte naturlige Sandsteen! 20.

- Vil — saa ubred her Umbrici — Byen et Sted ei
 i finder Beslenning,
 end nedsynkingere vorder soag, end aar; og imorgen
 drage, hvor ^{gr.} badalus af sig trak udmædte Winger, — 25.
 med medens vor Lacher end er nyt: ras, og min Tod mig
 rarer. Og under min Haand Staden behov'r at træde.
 bort fra Fædreland! En Fortu's Lad det beholde,
 ved en Katalus! Folk, som til Sort Hvidt kunne forvandle, 30.
 dem, det en Iet Sag er, at forpagte sig Gaarde, og Floder,
 Havne, Klæder, og Rensning, og Liigs Udførsel til Baalet,
 samt hvert Hved, der staaer til Salg ved det herskende Slavind.
 Disse — Hæister tilføen, i Provindserne Fægternes tro Slang,
 Disse, i Slakterne trin velfjendte, forpustede Skjæver, 35.
 selv nu Lege bekoste, og lade til Pøbelens Moro
 bydende Finger ihjel frit slaae. — Vandhuse de derpaa
 faae i Forpagtning, — og hvi ei Alt? da d' høre til dette
 Slags, som Fortuna fra laveste Knaar til glimrende Velstands
 Top oplofter, saa ofte hun Lyst kan faae til at spørge. 40.
 Hvad skal jeg vel i Rom? Løgn taler jeg ikke: — at rose
 eller forlange en Bog, som er slet, ei heller jeg lærte:
 Intet til Stjernernes Gang jeg kjender: — at love en Faders
 Død, det hverken jeg vil, eller kan: — i Frøernes Indmad
 aldrig jeg keeg: — at besørge som Bud fra Galanen til Rotten 45.
 Erinder, Andre forstaae — ved min Tjenstfærdighed Ingen
 bliver til Tv; og derfor jeg gaaer med Ingen i Folge;
 vanfør, ret som en Klods jeg er, lemlæstet paa Haanden.
 Hvem, hvem elsker man nu? Medvideren! ham, der i oprørt,
 brusende Darm skjult holder, hvad strængt man forbød ham at røbe! 50.

Intet dig Den sig skyldig vil troe, dig Intet vil skjænke
 Den, som blot uskyldige Ting dig betroede i Lødom.
 Verres's Ven er Den, som kan, hvad Time, han lyfter,
 Verres's fjevne. Men agt ei beskyyggede Tagus med al dens
 Sand og i Hav henrullende Guld saa høit, at du derfor 55.
 skulde berøves din Søvn, og sky modtage en usfel
 Gave, og idelig Angst din høie Fortrolige volde!

Hvad Slags Folk der hos os af de Rige fortrinligen yndes,
 og som især jeg slyer: jeg paa Stand skal bekjende, og ingen
 Skam tilstoppe min Mund. Ei udstaae kan jeg vor græske 60.

Ry, Kvinter! — og dog — hvor Lidt af Achæiske Værme!
 Alt, alt længe sin Eyriske Strøm i vor Liber Drontes
 fkyld' og med sig Sprog, og Sæder, og Fløiter, og frumme
 Strengeleeg, og sit Fædrenelands de klingrende Trommer
 førte med Nigernes Flok, som tilfals henstilles ved Circus. 65.

Skynd dig, du Elsker af fremmede Udv med det brogede Mitra!
 See, din Bønde, Kvirin! isører sig forede Hjortel,
 og sin salvede Hals med Seiersbølningen pryder! —
 Kneisende Sicyon Hin; men Hin Amydone, og Denne
 Andros forlod — Hin Camos, og Hin Alabanda, og Denne 70.

Tralles — og Alle de tyte til Esquilæ, Vidiehøien,
 store Familiers Kjød og Blod og Herrer at vorde!
 Spillende Vid, en fordsomt Dumdristighed, flydende Lunge,
 ei fra Jfæus det strømmede saa! — Hvem troer du vel, Hin er?
 Biid! i sin egen Person han ethvert Slags Folk har os hidbragt: 75.

Rhetor, Grammatikus, stor Geometer, og Maler, og Fægter,
 Augur, og Equilibrist, og Løge, og Magus — i Altning
 Mester: — befal! og til Himmels gevindt gaaer hungrige Græker!
 Kort at fortælle: ei Maurer var Han, ei Sarmater, ei Thracer,
 Han, som paa Dinger sig svang; men født hist midt i Athenen. 80.

- Dis ses Purpur jeg skulde ei flye? Jeg efter en sig Karl
 sætte mit Segl? Han strække i Nag sig paa blødere Pude,
 Han, som til Rom blev bragt med en Ladning af Blommer og Figen?
 Har da vor Barndom omsonst Aventinums Himmel i fulde
 Drag indaanded, omsonst Sabinas Oliven den kvæget? 85.
- Hvad? Naar denne Nation, saa dreven i Smiger, berømmer
 hulde Patrons udannede Sprog, og den Hæsliges Ansigt?
 sætter den tyndeste Hals paa en Usling ved Siden af Heltens
 Nakke, som løstet' i Armene høit Antæus fra Jorden?
 eller beundrer saa pibende hæs en Stemme, at aldrig 90.
 Hanen sælere skreeg, naar han hakkende Hønen forfulgte?
 Dist nok kunne vel ogsaa vi Sligt rose; men Hine
 troer man; thi Hvo er i Stand til en Chais, en Hustru, en Doris,
 hvem ei ringeste Flig af en Pallium hyller, paa Scenen
 med saa skuffende Kunst at spille? Man synes jo Kvindfolk, 95.
 ikke den Spillende selv at høre; man kunde jo sværge,
 Kvinder de vare i eet og alt, ei mandlige Væsner!
 Ikke alligevel hist en Antiochus, eller Stratokles
 vorde beundrede; ei en Demetrius, eller den kjælne
 Hæmus: — Nationen er Gjæglers! — Du leer? — En stærkere Skogger 100.
 flux Ham ryster. Han kold skal græde, naar Taarer i Wennens
 Die han seer. — Det er Vinter — en Glød du forlanger — en Skindpels
 Han ta'er paa — sig blot: jeg er heed! — han svæder paa Timen!
 Lige vi ere da ei. Ham Fortrin fyldest, som altid,
 Nat og Dag, paatage sig kan de forskjelligste Miner — 105.
 kysse paa Fingeren — stedse beredt til at rose, naar Wennens
 ræber engang tilgavns, naar let ham Vandet forlader,
 eller naar skraldende Lyd udstødes fra gyldene Natstriin.
 Intet desuden er helligt og trygt for den Skjændiges Angreb:
 Datterens Ufkyld ei; ei Husets Frue, og selv ei 110.

Skæglos Brudgom, og Sønnen, tilforn usmittet af Lasten.
 Findes der Intet af Sligt, han sin Vens Mormoder bedaarer.
 Vidende Alt i et Huus, som Fortrolige, frygtes de ville. —

Siden om Grækeren nu vi tale: besøg med det samme
 Skolerne: her saa en Daad, fuldværdig den videre Skæppe! I15.

Gubben af Stoiske Sect har ved lumst Anklage sin Lærling,
 Bareas, myrdet — sin Lærling og Ven! Den Skurk var ved hiin Bred
 fostret, ved hvilken Gorgoniske Dg lod Dingerne synke.
 Ikke for Romeren her er Sted, hvor Folk, som Hermarkus,
 Diphilus, eller en Karl, som Protogenes, kunne regjere! I20.

Diise — en Feil hos Nationen — Patron ei dele med Rogen;
 ene man har ham; thi helder man blot i begjærlige Dre
 Draaber af egen og Hjemstavns Gist: jeg jages paa Døren,
 spildt jeg har al Frugt af de lange Trældommens Lider;
 ikke der gives et Sted, hvor Tab af Klinten er mindre. I25.

Dg, for ikke at smigre os selv: hvad Møie, og hvilken
 Løn for den Fattige her? Hvis, soobt i sin Toga, om Ratten
 rende han vil, naar i Hui og Hast selv Prætor sin Victor
 jager affted — thi alt barnløse Matrona er vaagen —
 at hans Kollega ei først skal Albina og Modia hilse. I30.

Sønnen af ædle Forældre man hist seer, ydmyg ved Trællens
 Side at gaae; thi en Sum, liig Krigstribunernes Lønning,
 Trællen, den rige, formaaer Katiæna, Kalvina at skjænke,
 at han imellem engang paa diise kan stille sin Brynde.

Du i Forlegenhed er, naar Lyst du faaer til en velklædt
 Skjæge, men tør fra forhsiede Stol ei drage Chione. — I35.

Lad fremtræde i Rom saa helligt et Vidne, som fordum
 Ida-Guddommens Bært; lad Numa komme, og Manden,
 som af det brændende Tempel har frelst ført bange Minerva:
 efter hans Midler man strax; men sidst man vil efter hans Cæder I40.

- spørge: hvor stort er vel Slavernes Tal? hvor store hans Gudsfer?
 Staae paa Bordet hos ham ret mange og vældige Fæde?
 ligesom En har Skillingen til i Kisten, han Tiltro
 finder. Til Vidner da tag Samothraciske Alters Guder,
 sværg ved en Fædrenegud! Den Fattige troer man, med Guders
 egen Tilladelse Himmels Lyn og Guder foragter. 145.
- Ja, tilbyder hans egen Person ei Alle et frugtbart
 Emne til Løier, ifald hans Kappe er ussel og pjaltet,
 Smuds paa hans Toga man seer, og Skoens det revnede Læder
 aabner sit Gab, eller ogsaa dens Saar er bødte, men Skrammer
 flere i Tallet, en grov, ny Traad fremstikkende røber. 150.
- Intet haardere har i sig selv den elendige Armod,
 end, at latter den vækker blandt Folk. "Han sig pakke, om ellers
 noget han kjender til Skam, og fra Ridderens Hynde sig reise,
 han, som har Mindre, end Loven det bød"! Her tage sig Pladser
 Sønner af Skjøgernes Vært, i hvad Rippe endogaa de fødtes,
 Her Opraaaberens Dreng i sin Stads kan klappende sidde,
 her Fjærnsnapperens, her en Lanists rigtpyntede Junkre!
 Saa fandt tosfede Dtho for godt, som i Klasker os deelte.
 Under man Veileren her, hvis Penge mod Datterens Hyster
 intet forslaae? Indsætter man her en Fattig til Arving?
 sees han maastee i Edilernes Raad? Udi sluttede Hobe
 burde de stakkels Kviriter tilforn udvændret af Staden!
 Nei, sig ikke saa let de reise, hvis høiere Evner
 knuges af trykkende huuslige Kaar. Og de møde i Rom end
 haardere Modstand. Dyr er en jammerlig Bolig, en Slaves
 Mave at fylde er dyrt, og dyrt er et tarveligt Maaltid.
 Mad i Leerkar holdes for Skam, skjøndt blev man til Marsker
 flyttet og hen til Cabinerens Bord, undsaae man sig ikke.
 Der med en grov søfarvet Rabus vist tog man tiltakke. 170.

- Sandhed det er, ei faa af Italiens Egne der findes,
 hvor kun Liget i Toga er klædt. Naar selv paa de store,
 glimrende Høitidsdage engang i Theatret af Grønsøer
 gamle Exodium kommer igjen omfider til Skue,
 og naar blegnende Masse sit Gab oppiler paa Scenen, 175.
 Landsbyguttene paa Moderens Skjød indjagende Rædsel,
 ikke du Forfjæl der vil see i Dragter, men eensdan
 Folk og Orchestra klædt. Udi Vrens det skinnende Klæde,
 hvidere Tunika, sidder tilfreds selv høie Edilis.
 Her man i Pragt udtammer sig, her lidt mere, end Rødtørst 180.
 kræver, man koster sig; — nu og da af fremmede Kæbber.
 Dette er hver Mand's Feil. Her leve i glimrende Armod
 Alle. Thi kort og godt: i vort Rom der hører en spættet
 Pung til Alt. Hvad giver du for, paa en Cossus at hilse?
 Hvad for Vejtos det naadige Blik, stjædt Munden han lukker? 185.
 Hin afmeier den Tiffedes Skjæg, Hin helliger Haaret,
 Huset af Rager er fuldt til Offring og Salg, og du denne
 Suurdeig svælge da maae: Vi Klienter til pyntede Slaver
 tvinges at yde en ordentlig Skat, deres Gods at forsøge!
- Frygter for styrtende Huus vel Røgen i folde Prænesse, 190.
 eller Volsinii, hist blandt Klippernes Skove — i simple
 Gabii, eller paa Tiburs den steilt fremragende Bjergetop?
 Vi til vor Hjemstavn have en Stad, der paa knagende Piller
 staaer for det meste; — thi saa dens Fald jo Forvalteren standser:
 tæt tildækker han blot den gamle og gabende Sprække, 195.
 hyder os, under det ravende Tag kun roligt at sove.
 Leve man bør, hvor Jld ei raser, ei natlige Rædsler
 vækker os: — alt paa Wand en Ufalegon raaber og bjerger
 Pjalterne: Røgen om dig alt staaer i det tredie Stokværk,

- inden du veed det; thi skjælvend man først ved de nederste Trapper, 200.
brænde maae Han paa det øverste Loft, som ikkun af Tagsteen
dækkes mod Regn, hvor Væg udruzes af hjærlige Duer.
Kodrus havde en Bænk, der til Procula selv var for lille,
sex smaa Krukker, hans Natbords Stær, og under det samme
Marmor en liden Kande der stod, samt hviled' en Chiron; 205.
Her, i et gammelt Skrin laae græske Forfattere gjemte,
og de Opiske Muus Hul skare i himmelske Sange.
Kodrus paa Jntet var riig; — hvo nægter det? — tabte den Arme
her dog ikke sit Jntet og Alt? Men Jammerens Topmaal
er just Det, at den Røgne, omsonst Bønsfaldende Ingen 210.
Ingen et Maaltid, et gjæstfrit Tag vil hjælpende byde.
Falder det høie Asiatiske Huus: dybt Damerne sørge,
Aldelen klæder sig sort, hver Sag opsættes af Prætor,
da vi begræde vor Stads Vanheld, da hade vi Jlden!
End det brænder; dog løber man alt, og Marmor vil skjænke, 215.
lette Beføstningen, — Hin vil deilige, nøgne Statyer,
Denne et udsøgt Værk af en stor Polyklet og Euphranor,
Noget, som pryded tilforn Asiatiske Guddommes Templer;
Hin vil Bøger forære, og Skab, og halve Minerva;
Denne en Modius Sølv. Af de Afkommanglende rigest, 220.
Perseus snart i sit Huus faaer flere og skjønnere Sager,
mistænkt alt med Rette, at selv han sin Bolig har antændt.
Kunde du rive dig løs fra Circensiske Lege: det bedste
Huus du i Fabrateria da, i Frusino, i Sora
kjøbte saa let, som et mørkt Hul her eet Aar du maa leie. 225.
Der er Have, og Brønden ei dyb; med Keel man ei Vandet
drager, men øser det let, og bestænker de spædere Planter.
Lev for at elske din Hjord, som Herre af dyrkede Have,
Som kan give dig Mad til et hundrede Pythagoræer.

Hvad for et Sted, hvad Affrog end du vælger; det altid
Noget dog er, sig til Herre af een Skruptudse at gjøre. 230.

Oftest af Mangel paa Eoov her dræbes den Syge, hvis Onde
avles af halvfogt Mad, der i stærkt ophidsede Mave
ligger som Bly. Thi skulde maastee Værkstøedernes Lummel
Slummer forunde? I Rom er det blot i Palladser, man sover. 235.

Dette er Sygdommens Grund: Vognførselen gennem de snævre,
bugtende Gader, og standsede Kvæg og Drivernes Skjalden
kunne en Drusus, en Sælhund selv hvert Blun jo berøve!
Gjennem den vigende Brimmel, ifald Pligtskyldighed kalder,
over dit Hoved den Rige i Trav af Liburniske Skjæmper 240.

bæres, og læser i Mag derinde, og skrifer, og sover;
saasom til Slummer hans Stols tilslørede Vinduer lokke.
Raskere han dog kommer afsted. Vi ile, men Sværmen
foran standser os; Klynger af Folk Ribbenene bagfra
trykke — med Albuen Hin, med en Stang drøit puffer dig Denne; 245.
En med en Bjelke, og En med en Dunk mod Panden dig render.
Benene Dynd tilføler; jeg trindt snart trædes af flodset
Fod og bestøvlede Krigsmands Sønn mig Fingrene river.

Skuer du hist, hvor stærkt det vrimler af rygende Sportler?
Hundrede Gjæster! Enhver medbringer sit Kjøkken, og neppe 250.
kunde paa Hovedet Korbulo selv bortslåbe saa mange
Sager, saa vældige Kar, som hjem paa det kneisende Hoved
Trællen, den Stakkel, maae bære, ved Løb Liv holde i Glæden!
Lappede Tunika rives itu; — hist skrider en Lastvogn
frem med en lang, stærkt nikkende Fyr; paa den følgende læsset, 255.
kommer en Gran; Folk truende, hoit de vippe i Veiret.
Og, hvis Axelen hist, med Ligustiske Marmor betyngnet,
Enak, og sit styrkende Bjerg nedvælted paa Stimmelens Pander:
hvad blev' Kroppene da vel til? Hvo hittede Lemmer?

- Benene Hvo? Smaaknuust hvert Liig jo maatte forsvinde,
ret som en Sjæl. — Man hjemme imens alt rolig Tasterkener
vasser og puster til Jld, og tumler med salvede Skraber,
fylder med Olie Randen og hen Haandklæderne lægger. 260.
- Saa nu Hver af Disse med Sit har travlt; men ved Bredden
hin alt sidder med Gru, som Nyankommen, for lede 265.
Skipper, mod Færgen paa dyndfuldt Svælg den Stakkel saa haabløs
stirrer, thi ikke til Fragt han fik sin Skilling i Munden.
- Kast nu ogsaa et Blik paa andre, paaa natlige Farer.
Hvit sig Husene høve i Sky. En Krukke vil derfra
ramme din Hjerne saa tidt, som der ned fra et Vindue dumper 270.
sprukne og søndrede Kar, og et kjendeligt Hul med sin Tyngde
hugger i haardeste Steen. Man derfor kunde dig gjerne
holde for dorst og uagtsom mod sliig bratrammende Skjebne,
hvis du i Selvfab gif, og i Stand Testamentet forinden
havde ei bragt. Thi frygt paa din Gang for ligesaamange 275.
Banheld, som sig i Nat aarvaagene Vinduer aabne.
Dust derfore, og bed kun en ynkkelig Bøn i dit Hjerter:
at de dog lade sig nøie, med fuld Natpotte at tomme! —
- Drukken og kaad Knægts Straf, hvis ikke han bankede Nogen,
vorder en Nat, saa piinlig, som hin, da Peliden bejamred 280.
Bennen. Paa Maven han snart, og snart han med Næsen i Veiret
ligger: — "Han kun da i hint Tilfælde kan sove"? — Foromme
Slagsmaal just er til Sovn nødvendig. Men ung og forvoven,
fuld og gal, han vogter sig dog, naar Skarlagens Kappe,
lang ledsagende Rad, og Lampen af Ertz, og desuden 285.
Mængden af flammende Blus til en Side ham byder at vige.
Mig, hvis Følge bestaaer for det meste af Maanen alene,
eller en Stump af en Praas, som med Omhu og Lempe jeg synder,
agter han mindst. Indledningen hor til et ynkeligt Slagsmaal!

hvis de Frygl, jeg faaer, du giver, kan kaldes et Slagsmaal. 290.
 Trodsig han standser og byder mig staae. Jeg er nødt til at lyde.
 Hvad er at gjøre, naar gal og stærkere Lommel dig tvinger?
 "Hvorfra kommer du"? — skraaler han nu — "hvis Bonner og sure
 Wiin oppuster din Bug? Skofikker! I hvad for et Selskab
 aad du Hvidløg sidst, og Rjæver af sydede Beder? 295.
 Tier du? Svar! hvis ellers min Hæl du ikke vil føle!
 Mæl! hvor har du dit Hjem? du Jøde! og hvor din Proseucha?"
 Ud det kommer paa eet, om Svar du vover at give,
 eller du viger ham taas. Hug faaer du dog sikkert, og derpaa
 vrede de sterne dig. Deri bestaaer den Fattiges Frihed: 300.
 banket han beder, og mør af Ræverne tørstet, han ydmyg
 raaber, han blot med et Par Landstumper maac slippe fra Legen!

Frygt dog ikke alene for Sligt! Thi Røveren stedse
 veed dig at finde, naar Hver sit Huus har lukket, og alle
 Boder i Gaderne tie med fast omlænkede Skure. 305.
 Ofte han ogsaa i Hast klar Sagen skal gjøre med Sværdet,
 naar en bevogtende Hær velvæbnet i Sikkerhed holder
 baade Pomptinske Morads og Gallinariske Granskov.
 Derfra Alle de hld, som hen til et Hyttefad strømme!
 Wiis mig en Ekse, en Ambolt her, hvor Lænker ei smeddes! 310.
 Snart vi til Rjæder forbruge vort Jern, saa Mangel paa Plovjern,
 Savn af Spader og Hakker med Grund vi kunne befrygte.
 Held Jer, ottende Leds Forfædre! Lyksalige Sekler!
 I, som, under dets Konger engang, og dets Folketribuner,
 saae vort Roma tilfreds med hint sit eneste Fængsel! 315.

Mangen Bevæggrund hertil end vel kuytte jeg kunde,
 men mig kalder min Vogn, og Solen daler — afsted jeg

maae; alt længe min Kudst har med vinkende Svøbe mig mindet.
Altsaa farvel! og forglem mig ei! og saa tidt, dit Aquinum
falder fra Rom dig bort, og du iler, Forfriskning at hente,
drag til Helvinske Ceres mig hen, og til eders Diana
hist fra mit Cumæ: Satirerne da, forsmaae de mig ikke,
komme bestøvlet til Hjelp jeg skal paa de koldere Marker.

Juvenals 4.de Satire.

Ha! Crispinus igjen! Lidt maae mig sin Rolle det Afftum
spille, som aldrig ved ringeste Dyd har villet fra Lasten
kjøbe sig løs: den Skrantning, og Helt alene i Belyst,
han, Horkarlen, som vrager af Alt kun Enternes Favntag!
Dog; hvad hjælper det ham, at sit Spænd han trætter i lange 5.
Portikus? hvad, at han slæbes omkring i Lundenes Skygger?
hvad, at Palladser og Strækning af Land han ved Torvet sig kjøber?
Lykkelig aldrig en Skurk dog blev! — mindst denne Forsfører,
Helligdoms-Skjænder, som nylig besov Præstinden med Witta,
hun, som med levende Blod til Straf nedstiger i Graven! — 10.
Dog, om hans ringere Gjerninger nu: — (Kjædet, havde en Anden
skyldig i Sligt sig gjort, var han fældet for Sædernes Domstol;
Det, som for Brave, for Mænd, som en Titius, Sejus, er Skjændsel,
anstaer ham! Hvad siger man vel, naar ingen Beskyldning
fælere er, end hans lede Person?) — Sextusind betaler 15.
han for en Mullus, for hvert Pund just, kan jeg troe, et Sesterts, sem
hint Slags Folk os beretter, der Stort vil gjerne forstørre.
Knebet jeg roste, ifald med en sliq Foræring hos barnløs
Olding han ypperste Plads tilsneeg sig i Bordsdokumentet;
rimeligt var det, ifald han den bød til en fornem Veninde, 20.

- En, der slæbes omkring i en stor luft Hule med Ruder.
 Vent ei Sligt! Til sig selv han den kjøber! Vi skue saa Meget,
 hvilket Apicius selv ei gjorde, den sparsomme Stakkel!
- Hvad? Du, som i dit Hjem opkulted dig før med Papyrus,
 hvad? saa meget du giver for Skæl, Crispinus? For mindre 25.
 tænker jeg, kunde du Fiskeren kjøbt, end Fisken — Provindsen
 sælger for lignende Priis smaa Godser, Apulia større.
- Tænk, hvad Maaltid der sank udi selve vor Endoperators
 Svælg, naar det store Palatiums Mar, som i Purpur sig hylter,
 ræbede efter en saadan Sum af Gæstertser, en liden 30.
 Ret, som man stillede hen ved Kanten af tarveligt Taffel!
- Han, den første af Ridderne! han, som Phariske Vare,
 Silden, hans Byesbarn, solgte fornys med skraalende Stemme!
 O, saa begynd da, Kalliope! — Dog, sid rolig! Vi ikke
 synge, vi stille kun frem stær Sandhed. Fortæller, I Mær! 35.
 o Pierider! Det baade mig dog, Jer Mær at falde!
- Just, som den sidste af Flaviers Æt i en døende Verden
 slænged og Roma sig bøied i Nag for skaldede Nero,
 drev der til Adrias Kyst en umaadelig Krop af en Rhombus
 ligesom Venus's Bo, som kneiser i Doriske Ankon. 40.
- Rusen den fyldte, med ringere Vægt den ikke i Garnet
 hang, en hine, hvis Skjul er Mæotiske Is, til af Solen
 brudt, den i døsfige Pontus's Mund udgyder de lade,
 søvnige Kroppe, som Fedt langvarige Kulde har givet.
- Dette Mirakel af Fisk til Yppersteyræsten bestemmer 45.
 Herren af Baad og Garn. Thi Hvo faldbyde vel torde,
 Hvo vel kjøbe en slig? Selv Kysten af Speidere vrimle
 kunde, og spredt paa Langet en Hær af Espioner for Retten
 vilde paa staaende Fod henslæbe den fattige Koerskarl.
- Uden Betænkning de sagde da strax: Den Fisk er en Flygtling; 50.

ryk i Cæsariſke Dam den længe har ædt ſig, og derfra
 ud den ſlap, bør ſølgelig hjem til ſin lovlige Herre!
 Troe vi Palfurius, troe, hvad Armillatus forſikkrer:
 hører, paa hvad for et Sted det end ſvømmer i ſamtlige Have,
 alt Udmærket og Skjønt til Fiſkus; — og har han ſit Liv kjært: 55.
 ſkjænkes den maae. —

Dødbringende Høſt alt flyede for Rimen,
 alt til en Fjerdedagsfeber ſit Haab den Skrantende ſatte;
 hæslige Winter ſit Hviin udfødte og Byttet bevarte
 friſtt; dog ſkynder ſig han, ſom ſtod ham i Nakken en Eydvind.
 — Som han nu Eoen var nær, hvor, nedbrudt, Alba dog gjemmer 60.
 Troiſke Jld, og end tilbeder den ringere Beſta,
 ſpærrer beundrende Flok ham en Stund Indgangen; men ſnart den
 viger, og Dørene aabne ſig vidt paa naadige Hængſler.

Ude maae Fædrene ſtaa, og paa Guulindladelſen ſtue. —
 Ind til Atriden man gaaer. "Tag" — mælede her vor Picener — 65.
 "Dette, ſom alt for ſtort for Privatmands Urne, og indvie
 Dagen din Genius glad! Fra Forſtoppelse Mæven at reuſe,
 til, og en Rhombus fortæ, ſom dit Marhundred' beſtemtes!
 Fanges vilde den ſelv. Er Noget vel klarere? — Børſter
 reiſte den dog." — Har Smiger kun forſt Magthaveren gudtlig 70.
 kaldt, er der Intet, han jo om ſig ſelv antager for Sandhed. —

Men — til Fiſken for ſmaa nu Fædene ere. Man altsaa
 kalder de Store til Raad. Af Hiin forhadte de vare.
 og hvert Anſigt Præg af det høie, elendige Venſkabs
 Guſtenhed bar. — Den forſte, ſom ſtrax, da Liburneren raabte: 75.
 "Skynder Jer! Alt han har ſat ſig"! i Haſt greeb Rappen og rendte.
 — Pegasus var, til Forvalter kun ſat over ſkjælbende Roma.
 Ere Præfekter maaſkee nu andet? Og en af de bedſte
 denne dog var; med Samvittighed Ret og Love han hæved;

- fjøndt han i Rødselens Tid ei torde med væbnede Retfærd
 Noget bestyre. Nu Krispus kom, en behagelig Olding,
 mildvøltalende, rolig og blid i Mænd og i Hjerter,
 Kunde vel Noget, som han, Gavn virket ved Siden af Jordens,
 Havets og Folkenes Drot? Naar for hint pestaaende Roddyr
 Grumhed man torde fordømt, og fremført Raad til det Ædle. 80.
 Men kan Noget saa let, som Tyrannens Dre forbittes?
 Sagdes et Ord om Hede, om Regn, om fugtige Foraar,
 hænge jo kunde Fordærvelsen strax over Yndlingens Hoved.
 Aldrig med kraftfuld Arm han svømmede derfor mod Strømmens
 Hvirvel, og ei den Borger han var, som torde sit Hjertes 85.
 Sprog frit tale og offere sit Liv til Sandhedens Ære.
 Saa af Vintre en Nad, og den firsindstyvende Sommer
 havde han seet. Tilbeens tog derpaa Neil, ham i Alder
 liig, og ved hint Hof dækket, som han, med lignende Vaaben,
 fulgt af en Yngling, som ikke fortjent dog havde, af rødsom 90.
 Død og af Hersterens ilende Sværd at rammes; men længe
 Ædel med Oldingealder foreent et Mirakel har lignet.
 (Derfor jeg Lyst ei har, en Gigants Broerlille at være.)
 Ikke den Arme det altsaa hjælp, at Afrikas Bjørne
 faldt for hans Spyd, at han nogen i Albas Arena, som Jæger, 100.
 stilled sig frem! — Hvo skulde ei nu Patriciers Kunstgreb!
 kjende tilbunds? Hvo nu din forældede Snildhed beundre?
 Brutus! Det let jo er, langskjægede Konge at narre. —
 Ikke med gladere Blik ham, fjøndt uadelig, fulgte
 Rubrius, skyldig i gamle og Lys ei taalende Brode, 105.
 og ubluere dog, end Cinæden, som gjorde Satirer. —
 Og saa Montanus's Bom fremstred, nedtynget af Fedtet,
 samt Crispinus, i Sved uddampende Morgenens Salver;
 — to Liig dufte ei saa. Ham fulgte Pompeius, en større

- Skurk, som Halse forstaaer at aabne ved sagteste Hvisten. — 110.
 Saa kom Han, som til Daciske Grib da glemte sin Indmad,
 Tuscus, som Planer i Marmorpassads udkasted til Keltflag.
 Kluge Vejento tilsidst, ledsaget af Bødlen Katullus,
 han som brændte af Lyst til aldrig bestuede Pige,
 vist et stort, og i vor Tid selv heel mærkeligt Under: 115.
 Hykler og blind, og til rædsom Drabant fra Broen befordret!
 værdig, som før, ved enhver Aricinisk Arel at bettle,
 smigrende Kysse at kaste til hver henrullende Rheda.
 Ingen forbaasede Rhombusfen saa; vidtløftig, til Venstre
 vendt, han talte til Bæstets Priis, som laae ved hans Høre. 120.
 Saa lovpriiste han og en Ciliciers Fægtning og Sværdhug,
 Pegma, og Slaverne, derfra brat bortrevne til Dækket.
 Ham ei viger Vejento; men fuld af vilde Begeistring,
 sukken af din Afstandigheds Bræms, Bellona! — "Et herligt
 Marsel" — han raaber — "du har paa et stort, paa et prægtigt Triumftog! 125.
 Væie sig under dit Lag vil en Konge; fra Brittiske Vognstjert
 styrter Arviragus snart! Er Dyret ei fremmedt? Du seer dog
 Finnerne reise sig høit om dens Ryg"? Kun dette Vejento
 mangled: at vide Beskeed om Rhombusfens Alder og Hjemstavn.
 — "Nu — hvad mener du? Skjære itu?" — "Fjern — siger Montanus, 130.
 — "være fra Denne en sliq Skamfændelse! Nei; man bestille
 ikkun et Fad med en dyb, viid Bug, indfattet af tynde
 Rand, og til dette der kræves en stor og en hurtig Prometheus.
 Hastig besørger nu Leer og Hjul! Og lige fra denne
 Stund, o Cæsar! befal, med din Leir Leerkunstnere følge"! 135.
 Denne, sin Mand fuldværdige Dom vandt Geier. Han kjendte
 nøie det forrige Hofs Slughalse, Neroniske Midnat,
 samt den anden sig reisende Lyst, naar Galernerne Lungen
 hidsed for stærkt. I Wederforstand man Ingen i min Tid

større end ham har kjendt. Om født ved Circeiske Forbjerg, 140.
 eller Lucriniske Klint; om sendt fra Nutupias Banker
 Østersen var, det grant han forstod at skjelne ved første
 Bid; eet Blik: og han strax en Echins Strandbredde dig nævned.

Alle sig reise: man endt har Raadet, og lader de Store
 gaae, som bævende havde til hint Albaniske Lystslot 145.
 skyndt sig, efter det tvingende Bud af den store Behersker,
 ret, som om Ratter han lidt og om vilde Sicambrer dem meddeelt
 vilde, og ligesom Brev fra Verdens de fjerneste Egne
 nys var kommen i flyvende Jil med et frygteligt Budskab.

Og gid hellere dog han anvendt havde paa saadan 150.
 Tant hin Grumhedens Tid, da Romas de herlige, stolte
 Mænd, ustraffet, af Hevn ei ramt, han offred sin Blodtorst.
 Dog — da enhver Skostikker tilsidst ham begyndte at frygte,
 var det forbi, og af Lamiers Mord bloddrybbende faldt han.

Anmærkninger til Juvenals 3die Satire.

- W. 2. **Cumæ.** By i en af Kampaniens smukkeste Kystegne. Een som, i Forhold til Rom, da det blev meget besøgt af de Romerske Store, som her havde Villæer, paa Strandbredden og paa inddæmmede Steder i Havet selv for at nyde Havkølingen og de smukke Udsigter.
- W. 3. End een Vorger at skjænke Sibylla. o: At skjænke Cumæ, i hvis Nærhed laae den af Æneidens 6te Bog bekjendte Grotte, efter Fabelen, den Cumæiske Sibyllas Bolig i Æneas's Tid.
- W. 4. **Døren.** Gjennem Cumæ reiser man til det noget længere nede liggende Bajæ, berømt af sine varme Bæde, og meget besøgt af de fornemme og rige Romere i den hedere Aarstid.
- W. 5. **Suburra.** En af Tyve og Skjæger berøgtet Gade i Rom ved Foden af det Coeliske Bjerg. Sættes ved en kraftig Synecdoche istedet for hele Rom selv. —
Prochyta. Endog en saa øde lille Ø, som Prochyta (ligeoverfor den Cumæiske Bugt, og Forbjergene Misenum) vilde jeg heller vælge til Opholdssted, end den af alskens Slethed og Daarskab opfyldte Hovedstad.
- W. 9. **Uplæsende Digtere,** hvilke han i de hede Sommermaaneder regner til en af Roms største Plager, tager han alvorligen fat paa i første Satire, W. 1—18.
- W. 11. **Oldtidsbuer.** Naaskee de af Romulus anlagte Vandledninger, hvorfor og den Kapenske Port kaldtes, formedelst disses Nærhed, det vaade Kapena, arcus fontinalis — arcus stillans, da Aquæducten løb over Porten. Ogsaa kunde de nær ved strømmende Kilder have givet den dette Epithet.
- W. 12. Der hvor Numa satte Egéria, sin natlige Elskede, Stevne. Grotten, hvor han foregav at have Sammenkomster med hende, Kilden,

Templet og Lunden (siden af Numa helliget Camenerne — see Livius 1ste B., 19 og 21 Kap.) i Egerias Dal (see B. 17) laae tæt ved den mod Veien til Cumæ vendende Porta Capena. Ruperti forverker denne Egerias Lund ved Rom med den ved Aricia, som laae 5 danske Mile fra den Kapenske Port, og vil paa Grund heraf lase Hinc, istedet for Heic. Ved dette Hinc skulde da underforstaaes progressus Umbricius iterum substitit, en utaalelig Ellipsis. Ikke at tale om at der da ingen Grund angaves, hvorfor han standsede ved Porta Capena. Efter Numas Død forlod Nymphen Egeria af Sorg sin Lund og Grotte ved Rom og begav sig til en Lund ved Aricia, hvor hun saa uafslædig begravd Tabet af den elskede Konge, at Diana af Medynk forvandlede hende til en Kilde, der fik Navn efter hende. Ovid. Metam. lib., 15, v. 448, 550.

- B. 14. Jøderne vare i Domitians, ligesom forhen i Klaudius's Tider fordrevne fra Rom; men havde Tilladelse til at kæmpe, ligesom Zigeunere, i denne Egerias og Kame- nernes Lund, imod en vis aarlig Afgift; hvilket da var ligesaa stort Beviis paa Regjeringens Kingeagt for det Hellige, som paa dens Gjerrighed. Om Dagen havde Jøderne dog Lov til at gaae ind i Byen for at tigge og spaae. — Kurv: til at føre deres usle Sager i, og deres egen Mad, at de ikke skulde smittes af Hedningernes. Høbundt: til at ligge paa under Træerne i Lunden. —
- B. 16. Betlende Skov. Beboet af betlende Jøder. At de og drive Spaadomskunsten, see vi af Sat. 6, B. 541.

"Gjør han endelig Plads, saa kommer fra Kurv og fra Høbundt
 "Skjælvende Jødemama, og hvisker sin betlende Spaadom
 "Iønlig i Øret; Jerusalems Lov fortolker den store
 "Skovpræstinde, den høieste Guds troværdige Budskab!
 "Ogsaa denne sin Haand faaer fuld, dog sparsomt, med Smaamynt:
 "Drømme af hvilkefomhelst et Slags dig Jøderne sælge." —

- B. 25. Dædalus paadrog sig efter at have bygget Labyrinthen for Kong Minos, dønnens Unaade, og blev indspærret i den af ham selv opførte kunstige Bygning. Da var det, han forfærdige sin Søsn Ikarus og sig selv Binger, med hvilke de flai bort. Ikarus's Skjebne er bekjendt; men Faderen flai først til Sardinien; derpaa til Kumæ, hvor han byggede Apollo et prægtigt Tempel, afførte sig sine Binger, og helligede dem til Guden. See Æneidens 6te Bog, B. 14 seqv. Derfra gif han til Kong Kokalus i Sicilien.

- B. 27. *Lachesis*. Den af Parcerne, som spandt Livets Traad. (Klotho holdt Nokken, og Atropos skar Traaden over ved Menneskets Død.)
- B. 29. *Artorius* og *Katulus*. Ubekjendte, foragtelige Personer. Ved alle Slags Forpagtninger samle flige Folk Rigdomme, og hæve sig (da Penge formaae Alt) til Anseelse og Værdighed.
- B. 31. *Garde*. Skulde maaskee rigtigere have været oversat ved *Tempel*, *Indkomsterne* af offentlige Bygninger, *Floder*. Deres Opnudring eller *Fiskeri*.
- B. 32. *Havne*. *Havnetold*. *Ligs Udførsel*. Ejene Penge ved at sælge og bortleie i *Libitinas Tempel* hvad der hørte til *Begravelses* (*redemptores funerum, designatores*).
- B. 33. *Hvert Hoved*. Forpagte den Afgift, som gik til det Offentlige af *Auctioner*, *f. E. over Hoveder*, *o: Slaver*. *Glavind*. Et *Spyd*, som til Tegn blev plantet ved det Sted, hvor en *Auction* holdtes, og derfor kaldes *herkende*, der ligesom behersker *Auctionen*.
- B. 34. Disse Folk, der som *Musikantere* før breve omkring i *Provincer* og lode sig leie til *Opvartning* ved *Smaatheatre* og *Fægterspil* — disse betogte nu selv, for de ved *Vedragerier* og *Toldforpagtninger* vundne Penge, offentlige *Lege*, *Gladiator* spil (hvilke forhen kun gaves Folket af høie *Magistratspersoner*, men siden ogsaa af *Private*, som vilde prale og udmærke sig ved deres *Rigdomme*).
- B. 37. *Bydende Finger*. I *Originalen*: *verso pollice*. Naar en *Gladiator* var overvunden, skulde Folket bestemme, om *Overvinderne* maatte dræbe ham, og i dette Tilfælde vendte de *Tommelfingeren* (formodentlig mod *Brystet*) i *Veivet* — *verttere pollicem* — eller lade ham leve: og da trykkede man *Tommelfingeren* ned — *premere pollicem*. —
Wandhuse. Naar de have udsøgt alle deres *Rigdomme* paa denne forsængelige Maade, maane de igjen begynde forfra med at forpagte *Wandhuse*.
- B. 42. *Forlange*. Udbede mig paa en smigrende Maade af *Forfatteren* selv til *Gjennemlæsning* og *Afskrivning*.
- B. 44. *Frøer*. *Giftige Tuder*, *Øgler*, til at lave *Gift* af. En *Kunst*, som ogsaa fødte sin *Mand* i *Rom*.
- B. 53. *Berres*. Den af *Ciceros* *Taler* bekjendte *Skurk*, som *Repræsentant* for alle hans *Lige*.
- B. 54. *Tagus* (*Tajo*) strømmede i *Oldtiden*, ligesom den *Lydiske Pactolus*, med *Guldsand*.

- B. 27. *Lachesis*. Den af Parcerne, som spandt Livets Traad. (Klotho holdt Nøkken, og Atropos skar Traaden over ved Menneskets Død.)
- B. 29. *Artorius* og *Katulus*. Ubetjendte, foragtelige Personer. Ved alle Slags Forpagtninger samle flige Folk Rigdomme, og have sig (da Penge formaae Alt) til Anseelse og Værdighed.
- B. 31. *Gaarde*. Skulde maaskee rigtigere have været oversat ved *Templer*, Indkomsterne af offentlige Bygninger, Floder. Deres Opmudring eller Fiskeri.
- B. 32. *Havne*. *Havnetold*. *Liigs Udførsel*. Ejene Penge ved at sælge og bortleie i *Libitinas Tempel* hvad der hørte til Begravelser (*redemptores funerum, designatores*).
- B. 33. *Hvert Hoved*. Forpagte den Afgift, som gik til det Offentlige af Auktioner, f. E. over Hoveder, o: *Slaver*. *Glavind*. Et Spyd, som til Tegn blev plantet ved det Sted, hvor en Auktion holdtes, og derfor kaldes *herkende*, der ligesom behersker Auktionen.
- B. 34. Disse Folk, der som Musikantere før dreve omkring i Provindsflækkerne og lode sig leie til Opvartning ved Smaatheatre og Fægterspil — disse bekoste nu selv, for de ved Vedragerier og Soldforpagtninger vundne Penge, offentlige Lege, Gladiatorspil (hvilke forhen kun gaves Folket af høie Magistratspersoner, men siden ogsaa af Private, som vilde prale og udmærke sig ved deres Rigdomme).
- B. 37. *Bydende Finger*. I Originalen: *verso pollice*. Naar en Gladiator var overvunden, skulde Folket bestemme, om Overvinderne maatte dræbe ham, og i dette Tilfælde vendte de *Tommelfingeren* (formodentlig mod Brystet) i *Veivet* — *verteo pollicem* — eller lade ham leve: og da trykkede man *Tommelfingeren* ned — *premere pollicem*. —
Wandhuse. Naar de have udstødt alle deres Rigdomme paa denne forsængelige Maade, maae de igjen begynde forfra med at forpagte *Wandhuse*.
- B. 42. *Forlange*. Udbede mig paa en smigrende Maade af Forfatteren selv til Gjennemlæsning og Afskrivning.
- B. 44. *Frøer*. Giftige Tuder, Øgler, til at lave Gift af. En Kunst, som ogsaa fødte sin Mand i Rom.
- B. 53. *Berres*. Den af Ciceros Taler bekjendte *Skurk*, som Repræsentant for alle hans Lige.
- B. 54. *Tagus* (*Tajo*) strømmede i Oldtiden, ligesom den Lydiske *Pactolus*, med Guldsand.

- B. 27. *Lachesis*. Den af Parcerne, som spandt Livets Traad. (Klotho holdt Nøkken, og Atropos skar Traaden over ved Menneskets Død.)
- B. 29. *Artorius* og *Katulus*. Ubekjendte, foragtelige Personer. Ved alle Slags Forpagtninger samle lige Folk Rigdomme, og høre sig (da Penge formaae Alt) til Anseelse og Værdighed.
- B. 31. *Gaarde*. Skulde maaffee rigtigere have været oversat ved *Templer*, Indkomsterne af offentlige Bygninger. *Floder*. Deres Dymdring eller Fiskeri.
- B. 32. *Havne*. *Havnetold*. Liigs *Udførsel*. Sjene Penge ved at sælge og bortleie i *Libitinas Tempel* hvad der hørte til *Begravelser* (*redemptores funerum, designatores*).
- B. 33. *Hvert Hoved*. Forpagte den Afgift, som gik til det Offentlige af *Auctioner*, f. E. over *Hoveder*, 3: *Slaver*. *Glavin*. Et *Spyd*, som til *Tegn* blev plantet ved det Sted, hvor en *Auction* holdtes, og derfor kaldes *herkende*, der ligesom behersker *Auctionen*.
- B. 34. Disse Folk, der som *Musikantere* før dreve omkring i *Provincsflækkerne* og lode sig leie til *Opvartning* ved *Smaatheatre* og *Fægterspil* — disse bekoste nu selv, for de ved *Veddragerier* og *Soldforpagtninger* vundne Penge, offentlige *Lege*, *Gladiator*s spil (hvilke forhen kun gaves Folket af høie *Magistratspersoner*, men siden ogsaa af *Private*, som vilde prale og udmærke sig ved deres *Rigdomme*).
- B. 37. *Bydende Finger*. I *Originalen*: verso pollice. Naar en *Gladiator* var overvunden, skulde Folket bestemme, om *Overvinderne* maatte dræbe ham, og i dette Tilfælde vendte de *Tommelfingeren* (formodentlig mod *Brystet*) i *Veiret* — *vertere pollicem* — eller lade ham leve: og da trykkede man *Tommelfingeren* ned — *premere pollicem*. —
Wandhuse. Naar de have udstøt alle deres *Rigdomme* paa denne forsængelige Maade, maane de igjen begynde forfra med at forpagte *Wandhuse*.
- B. 42. *Forslange*. Udbede mig paa en smigrende Maade af *Forfatteren* selv til *Gjennemlæsning* og *Affrivning*.
- B. 44. *Frøer*. *Giftige Tuder*, *Øgler*, til at lave *Gift* af. En *Kunst*, som ogsaa fødte sin *Wand* i *Rom*.
- B. 53. *Berves*. Den af *Ciceros Taler* bekjendte *Skurk*, som *Repræsentant* for alle hans *Lige*.
- B. 54. *Tagus* (*Tajo*) strømmede i *Oldtiden*, ligesom den *Lydiske Pactolus*, med *Guldsand*.

- B. 61. *Uchæiske Værme.* Græske Slyngler og Windmagere udgjøre ikke den største Deel af vor udenlandske Værme, som især Syriens Flod Orontes udfylder i vor Tiber. Dertil regner han Syriske Musikantere, Ambubajaram collegia, som allerede Horats omtaler, og andet utngtigt Paf, fra alle Orientens Egne, der strømme mede sammen til Verdens Hovedstad. Men Grækerne vare alligevel de farligste ved deres Snedighed og mangehaande Kunster og Færdigheder.
- B. 65. Ved Circus havde saadanne smukke Folk deres sædvanlige Samlingssted. (vid. Sat. 6, 587.)
- B. 66. *Ulv. Skjøge. Mitra.* Et Slags Asiatiske Hovedpynt, som især brugtes af Fruentimmer.
- B. 67. *Din Vonde.* Dit Folk, endogsaa de laveste Klasser, faaer Smag paa græsk Yppighed og Kunst. Den græske Gymnastik var efter Grækenlands Undertvingelse nedsjunken til tomt Legeværk, som foragtedes af den alvorlige Rømer. Forrede Kjortel. Originalens trechedipna ansee nogle Fortolkere for et Slags vestimenta parasitorum ad coenam cursitantium (τραχῶ, δειπνον). Hvad det er, skal man vel neppe kunne sige. At det betyder Noget til Gymnastiken henhørende, synes mig aabenbart. Jeg formoder, det kan have været omtrent det samme, som endromis, et varmt Klædemon, man tog paa efter Legemsøvelserne, for ikke at forkjøle sig, og som kan have lignet en Dragt som Parasiter eller ringere Klienter, som løbe efter sportulas, maaskee pleiede at gaae med.
- B. 68. *Salvede med egen Salve, ceroma,* som Athleterne brugde. *Seiersbelønningen.* Visse Udmærkelsestegn for Seirvinderne til at bære om Halsen eller paa Bryftet.
- B. 69. Fra alle Grækenlands Egne, f. Ex. fra Sicyon i Achaia, Amydon i Pæonien (en Deel af Macedonien) Den Andros i det Ægæiske og Samos i det Ælariske Hav, Tralles i Jonien, Alabanda i Karien, løbe de græske Lykkeriddere Skareviis til Rom. Esquilia og Bidiehøien (collis Viminalis, saa kaldet af sine Bidielunde) udgjorde den femte Region af Rom og nævnes her istedetfor hele Staden.
- B. 72. *Kjød og Blod.* For ved Givtermaal eller Adoption at indlemmes i store Familier.
- B. 74. *Isæus.* Der vare to berømte Talere af dette Navn: den ene, bekjendt som Demosthenes's Lærer; den anden, tillige meget frugtbar Skribent, levede i Rom under Keiser Hadrian.
- B. 80. Han, som paa Vinger sig svang. Dædalus. Slige Kunstnere, som D., fødtes ingensteds i Verden, uden i Grækenland, og især i Kunsternes Middelpunkt, Athen.

- B. 83. Blev bragt. Som Slave, eller anden ubetydelig Passager.
- B. 84. Aventinums Himmel. Roms Himmel. Mons Aventinus var et af Roms fornemste Bjerge.
- B. 85. Sabinas Oliver. Sabinerlandet, istedetfor hele Italien, Fædrelandet.
- B. 89. Antæus. Jordens Søn, en frygtelig Kamp i Libyen. Havde for Skik at tvinge Enhver, som besøgte ham, til at brydes. De Overvundne dræbte han, og vandt altid selv Seier; thi naar han kastedes til Jorden fordobledes hans Kraft ved Berørelsen af denne hans Moder. Herkulus løstede ham op i sine Arme, og kvalte ham saaledes.
- B. 93. Thais. En Skjæge. Hustru. Anstændigt Fruentimmer. Doris. Aldeles nøgen Skjæge, ligesom de Doriske og Spartanske Piger, naar de dandsede.
- B. 98. Disse Gjæglere, hvilke vi her begabe som store Kunstnere, en Antiochus, Stratonkes, Demetrius, Hæmus, blive alligevel ikke beundrede hist, i Grækenland selv, deres Fædreland; thi — hele Nationen er Gjægler! Til at udmærke sig hist, hører der endnu langt mere, end det, vi her beundre.
- B. 115. Videre Kappe. Abolla, et Slags, som brugdes baade af Soldater og af Philosopher. Videre kaldes den maaskee fordi Philosopherne brugde den større, eller sidere, end andre. —
- B. 116. Gubben af Stoiske Sekt. Var Egnatius Celer, efter hvis falske Anklage den retskafne Vareas fra Cora, en Koloni i Latium, blev dræbt paa Neros Befaling (See Tacit. Annal. 16 B. 21 Kap. seq.)
- B. 118. Gorgoniske Øg. Pegasus, avlet af Neptun og Gorgonen Medusa, eller fremkommet af Medusas Blod, da Perseus afhug hendes Hoved. Sin Bred. Hvilken denne skal være, er meget vanskeligt at bestemme. Sammenhængen synes at betegne et Sted i Grækenland, da der tales om Grækernes Skurkestreger. Maaskee Digteren mener Theben ved Bjerget Helikon, paa hvilket Pegasus fløi ned og ved sit Horslag aabnede Kilden Hippokrene, eller Kaballinus — maaskee Korinth, hvor Pegasus først blev greben af Bellerophon — maaskee Tarfos i Sicilien, ved Floden Cydnus, hvor der ogsaa var en berømt Skole. —
- B. 119. Hermarkus, Diphilus, Protogenes. Opdigtede eller os ubekjendte Navne. Dog var der i Kaligulas Tid en meget berøgtet Spion ved Navn Protogenes.
- B. 129. Varulose Matrone, til hvis Arving Herren altsaa haabede at indsættes, som Løn for slittig Opvartning. De to første Timer af Morgenen vare bestemte til Klientopvartninger. Naar derfor Prætoren sender allerede ved Daggry en af sine sex

Victorer hen for foreløbigen at hilse paa de rige barnløse Matroner, Albina og Modia (fingerede Navne) — eller løber selv derhen, ledsaget af en Victor, der maaskee skulde bære Sportler hjem (See nedenfor Anm. til B. 249) og er bange for at hans Kollega, den anden Prætor, skal ved tidligere Hilsen gjøre sig mere yndet: i hvilken Hæft vender da ikke den ringe og fattige Klient, hvem Patronens eller Patronsens Naade og Sportler maae være langt vigtigere, og tager alt om Ratten tilbeens for at være den første med "Ave"! i Atrium.

- B. 133. Katiæna og Kalvina. Fornemme Skjøger. Vidende Periphrasis, for: Han har Penge nok at rutte med.
- B. 136. Forhøiede Stol, hvorpaa de simple, skjøndt velklædte prostibula sadde i Lenoens Huus, til de Indtrædendes Beskuelse og Balsg.
- B. 138. Jda: Guddommens Vært. Jda: Guddommen kaldes Cybele, fordi hun havde et Tempel paa Jda: Bjerget ved Troia. Hendes Vært er Scipio Nasica. Da nemlig i den anden Puniske Krig den Spaadom fandtes i de Sibylliske Bøger, at Fienden kunde fordrives fra Italien, naar Gudernes store Moder bragdes til Rom, sendte man et Gesandtskab til Pergamus til Kong Attalus, som stod i venkabelig Forbindelse med Romerne, med Anmodning om at maatte hente Gudindens Billedstatte fra den Phrygiske Stad Pessinus, som laae under hin Konges Herredomme. Bønnen blev tilstaaet; men før Afreisen havde Gesandtskabet faaet Lovte af det Delphiske Orakel om en lykkelig Reise tilligemed den Formaning at der ved Cybeles Ankomst til Rom maatte sørges for, at hun blev modtaget af Stadens retskafneste Mand. Gudinden kom, og efter langt Overlæg valgtes Ynglingen Scipio Nasika af Senatet til at modtage Gudinden, og erklæredes derved for Stadens dydigste Borger. —
- Numa. Bekjendt for sin Retfærdighed og Gudsfrygt. —
- Manden, som frelst Minerva, var Lucius Cæcilius Metellus, Consul i Aaret 502 fra N. A., Dictator og Pontifer Maximus, som mistede sit Syn da han reddede Palladium under Vesta: Tempels Brand.
- B. 144. Samothraciske Guder. De saakaldte Kabirer, visse hemmelighedsfulde Guddomme, som dyrkedes paa Æen Samothrace i Ægæerhavet, i Ægypten, og i mange af Grækenlands og Asiens Ægne saavelsom i Rom, hvor de havde tre Altære i Circus Maximus. Ved at lade sig indvie i deres Mystrier troede man at forskaffe sig Sikkerhed i alle farlige Foretagender. I Ægypten skulde Kabirerne have været afbildede som Dværge. Ikkun paa Samothrace, Hovedsædet for deres Dyrkelse, kunde Indvielserne skee. Der skal man ogsaa have havt fire Kabirer under de Navne:

Axiorns, Axiokersa, Axiokersos, og Kadmillos, hvilke paa forskjellige Maader identifi- seredes med de bekjendte græske Guddomme, f. Ex. med Ceres, Proserpina, Pluto og Merkur. Her repræsenterede de alle fremmede Guder.

B. 154. *Fra Riddernes Hunder sig reise. Folketribunen L. Roscius Otho (See nedenf. B. 159) havde forfattet den efter ham siden kaldte Rosciske Lov, at ingen uden de, der havde Ridder-Census, det er, en Formue af 400 Sestertser (eller 12500 Rdr. C.) maatte i Theatret sidde paa de fjorten første Ræder, som hævede sig bag Orkesttra, (det flade Rum paa Gulvet mellem de bag hinanden i Halvcirkel stigende Skuebanke for Ridderne og Almuen, og Skuepladsen eller Scenen), hvor Senatorerne havde den fornemste Plads, fordi de maatte eje en Formue af 1200 Sestertser (37500 Rdr. C.).*

B. 158. *Fjær snapperen. Et Slags Gladiator, som blev stillet til Kamp mod en anden Fægter, der var iført Samnitisk Rustning, og hvis Hjelmbuix af Naafuglefxær han snappede efter.*

Lanist. Den, som afrettede Gladiatorerne, foretog en Gladiator; Ludus.

B. 162. *Ædilernes Raad: Judices eller Aseslores i Ædil; Retten.*

B. 163. *De usle o: fattige Qvitter, eller Komere, burde tilforn, da de formedelst Mishandlinger af deres Patriciske Kreditorer udvandrede til det hellige Bjerg, have udvandret for stedse, aldrig kommet tilbage. I sluttede Hobe. Alle tilsammen. vid. Liv. 2, 32; 3, 50.*

B. 168. *Marser og Sabiner, endnu usmittede af Romersk Overdaadighed.*

B. 172. *Hvor kun Liget. Hvor man lever saa tarveligt, at man ikke engang bruger den simpleste Toga, men sparer denne Pragt til Liget, og gaaer i bar Tunika.*

B. 174. *Gamle. Hvor tidt man end har seet det, mover det dog de simple Smaakjæb- stædsfolk, der ikke, som den forskjælede Hovedstads Publikum, forlanger idelig at pirres af ny Diensthft.*

Exodium. Efterspil, for det meste lystigt, efter et større tragisk Stykke. Egentlig hebde dette Slags Spil Fabulæ Atellanæ, og Ludi Osci, fordi de havde deres Oprindelse fra den Østiske By Atella. Synes at have lignet de Græske dramata satyrica.

B. 178. *Orchestra. See Anm. til B. 154.*

B. 179. *Høie Ædilis var i nogle Municipier og Kolonier den eneste eller høieste Magistrat.*

B. 184. *Cossus og Vejento. Stormænd. Om den sidste see 4de Sat., B. 113.*

- B. 186. Til den modnere Ynglingsalder pleiede man at lade Skjæg og Haar vore, hvilket da afflippedes første Gang med religiøs Høitidelighed og helligedes til en eller anden Guddom.
- B. 187. Salg. Slavernes Profit. Disse Kager maatte sædvanlig Klienterne forære til Huset, og de overblevne havde Tyendet Lov til at sælge. — Deraf Udtrykket *Sca t.*
- B. 189.
- B. 190. I Præneste — det kaldte fordi det ligger paa et Bjerg — i Gabii og Tibur (alle Byer i Latium) eller i det Etruriske Volturni, det er: i alle Smaastæder har man ikke alt det at frygte for, hvoraf man idelig ængstes i Rom.
- B. 194. Forvalteren. Stadspræfecten. See 4de Sat., B. 77.
- B. 198. Ukalegon. Husets Eier. Opdigtet Navn. Vjerger Pjalterne efterat han alt har reddet det Kostbare, din rige Huusvært er allerede færdig med sin Flytning, før du oppe under Taget har kunnet mærke Jlden.
- B. 203. Kodrus. En fattig Stakkel. Seng. Vordseng, saa lille at, istedet for man ellers laae tre Personer paa een, denne ei engang gav Plads til Kodrus's Kone *Procula*, som maatte sidde tilbords.
- B. 205. Marmorborde regnedes til simpelt Bohave, da de Nige havde dem af Citrontræ, hvilket endog var dyrere end Guld. Centauren *Chiron's* Marmorbillede var Bordets Fodstykke.
- B. 207. Opiiske, det samme som Osciiske (det er: barbariske, dumme) kaldes de i himmelske Sange gnavende Muus, fordi Oscierne, de gamle Ausoners Efterkommere, som boede paa begge Sider af *Iris*; Floden paa Grændserne af Latium og Kampanien, ikke just berømmedes for Elegants.
- B. 212. Asturisk. Fingert Navn.
- B. 217. Polyklet fra Sicyon, hvis Doryphoros alle Oldtidens Billedhuggere beundrede som Mynster paa rigtige Forhold. *Euphranor* berømt baade som Maler og Billedhugger, jevnaldrende med *Praxiteles*.
- B. 218. Asiatiske. I Lille: Asien.
- B. 219. Halve *Minerva*. Brystbillede af *Minerva*.
- B. 220. *Modius* svarer til vor Skjeppe.
- B. 225. *Fabrateria*, *Frusino*, *Sora*. Byer i Latium.
- B. 229. *Pythagoræerne* afholdte sig, formedelst deres Troe paa Gjelevandring, fra visse Slags Vælgfrugt og alle Rjødspiser, og levede tarveligen af andet Grønt, og af Frugter.

- B. 235. I Palladser, som have Plads til Soveværelser affides fra Gaderummelen.
- B. 238. Drusus. Keiser Klaudius Drusus, om hvis Sønagtighed man læser et morsomt Kapitel hos Sveton: Klaud., Kap. 8.
- B. 240. Liburniske. Til Bærestolsdragere havde man gjerne udenlandske Slaver af stærkere Folkeslags. De Gamles Bærestole (*lecticæ*) vare baade luffede, som her, og aabne. De vare det gamle Roms Karakter.
- B. 249. Sportler. Sportula var en lille Kurv, hvori Klienten ved visse Leiligheder hentede en Portion Mad hos sin Patron. Paa Festerdage, og ved andre Heitideligheder indbød i de simplere Tider Stormanden sine Klienter til et ordentligt Gjæstebud ved sit eget Taffel (*ad coenam rectam*); men siden, da Patricierne bleve mere storagtige, fik Klienten disse Sportler, der endog forvandledes til Penge — hver Sportel hundrede Kvadranter, eller omtrent 25 Skilling — Quadrans var Fjerdedelen af en Skilling, af en As. — Efter Domitians Befaling kom dog *coena recta* igjen i Brug. Iøvrigt stode Patroner og Klienter hos Romerne i et lovbesalet og langt andet Forhold til hinanden, end hos os. Lovene selv paabøde dem gjensidig Hjælp og Understøttelse, og bestemte deres Pligter mod hinanden næsten som Faderens og Sønnens. Deraf den retmæssige Indignation, hvormed vor Satirist saa ofte tugter Patronernes flammelige Hovmod og Gjerrighed, saavelsom Klienternes foragtelige Nærighed og Kryberi. — See herom især 5te Satire. —
- B. 251. Korbulus. Efter Scholiaften en stærk Athlet paa hiin Tid. Andre antage ham for Domitius Korbulus, en af sin Legemsstyrke bekjendt General i Keiserne Klaudius's og Neros Tider.
- B. 257. Ligustiske. Ligurien havde stor Forraad paa Marmor.
- B. 261. Digteren imaginerer sig et saadant Drabstilfælde allerede indtruffet. En Slave, som hentede Sportlen til sin Herre, er dræbt af et valtende Marmorlæs, medens hans Medtjenere hjemme lave roligen Vad og vaske Tallerkener i Forventning af hins Ankomst med Sportlen til sin Herre.
- B. 267. Skilling, som man stak ethvert Liig i Munden, til Færgefragt, som Skibperen Charon forlangte for at sætte den Døde over Styx, Underverdenens Grændseflod — den dyndfulde, da Alt er fæst og hæsligt i de Dødes Rige.
- B. 280. Peliden, Achilles, bejamred Vennen, Patroklos's Død. *Iliad.*, 24de B., 10 — 11 V.:
- ”Snart henstrakt paa Siden han laae; snart vendte han opad
 ”Ansigtet; snart mod Leiet igjen; snart brat han sig reiste.”

- B. 284. Skarlagens Kappe. En fornem, rigtklædt Herre.
 B. 285. Lampen af Ertz. Af kostbart Korinthiskt Ertz.
 B. 297. Proseucha. Sted til Religionsøvelser.
 B. 307. Naar en stærk Kommando af Militære forbyder Røverne at drive deres Vasen i de Pomtinske Moradser i Latium, og i den Gallinariske Granstov mellem Mundingerne af de Kampaniske Floder Vulturnus og Klanius.
 B. 319. Aquinum i det Volskiske, i Latium, var Juvenals Fødeby. Ceres og Diana dyrkedes fortrinligen i Aquinum. Den Helviniske kaldes Ceres maaskee efter den Helviniske Kilde ved Aquinum. Komme Satirerne til Hjælp. Hjælp dig i din satiriske Dont. Koldere vare Aquinums Marker i den skovrige og bjergfulde Egn, sammenlignede med det varme Kumæ. — Vel bestøvet. Varsk, og drabelig.
-

Anmærkninger til Juvenals 4de Satire.

- W. 6. Slæbes. I Bærestol. Lundenes Skygger i de uhyre med Træer beplantede Gaardsrum, hvilke hans Pallads indslutter. Samme Pallads er saa stort, at han er i Stand til at trætte Hestene for sin Kabriolet i dets Portiker (aabne Vuegange). Strækning af Land. Videløstige Haver.
- W. 9. Vittæ kaldtes især Vestalindernes Hovedpynt, som bestod i et Slags aabent Slør.
- W. 10. Det er bekendt, at en Vestalinde, som brød Kydsfjeds Løvet, skulde levende begraves paa campus sceleratus, og hendes Forsører pidskes ihjel paa Forum. Denne Straf lod Domitian virkelig fuldføre paa Vestalinden Cornelia og hendes Elskere, (een undtagen, som slap med Forviisning. See Sveton: Domitian, Kap. 8) — men Krispinus, Keiserens Yndling, stiger endogsaa i Gunst ved slige Forbrydelser.
- W. 13. Titius, Seius. Almindelige Navne. Skikkelige Folk.
- W. 14. Hvad siger man vel? Man forstummer ved hans Skjændigheder, og føler sig kun i Stand til at skildre hans ringere Gjerninger, f. Ex. hans mageløse Overdaadighed.
- W. 15. Sextusind, nemlig Sestertspenge (sestertius, omtrent 3 Skilling) hvoraf tusinde udgjorde et sestertium. Fisken havde da kostet omtrent 187 Daler.
- W. 16. Mullus, Varbe, en Fisk Romerne gjorde meget af.
- W. 19. Vordokumentet, Vortavlen, Testamentet.
- W. 21. Stor lukt Hule. Luffet Bærestol. (S. 3die Sat., W. 240).
- W. 23. Efter tre Apicier, der teede sig som Mynstre for alle Fraadsere og Ødelande, var Navnet Apicius bleven fra Proprium til Appellativum.
- W. 24. Papyrus: Planten brugde man i Egypten til Papiir, Seil, Kueb, Matter og ringe Klæder. Krispinus var oprindeligen en Egyptisk Træl.
- W. 26. Provindsen. Maaskee Provincia i Gallien. I Apulien, ellers et frugtbart Land, kunne Landeieendomme maaskee have været bedre Kjøb, formedelst de mange klippefulde og golde Strækninger.

- B. 28. Endoperator. Archaismus, for Imperator, Keiser.
- B. 32. Phariske. Egyptiske, af den bekendte P Pharos ved Alexandria.
- B. 37. Sidste af Flaviers Et. Domitian, med Rette anseet for den anden Nero. Desuden var han skaldet, hvilket han tog sig meget nær. See Sveton: Kap. 18.
- B. 39. Rhombus. Pigvarre. Især rostes det Adriatiske Havs Rhomber. Denne blev fanget ved Ankon (Ankona) som havde et Benustempel, og kaldes Dorisk, det er: græsk, fordi den var anlagt af Syrakusanere, der flygtede for Dionysius's Tyranni. — Al denne Beskrivelse hører til den episke Stil, som Digteren her ypperlig affecterer.
- B. 42. Rhomberne i Palus Mæotis og Pontus Euxinus vare af ualmindelig Tykkelse.
- B. 45. Ypperstepræsten. Keiseren. Fra August til Gratian vare Keiserne selv Pontifices Maximi.
- B. 53. Palfurius og Armillatus. Keiserlige Espioner.
- B. 56. Den Hverdagsfeber, som græsferede i Høsten, forvandledes gjerne i Esteraaret til Fjerdedagsfeber, hvilken Patienten foretrak for hin.
- B. 59. En Sydvind, der kunde have fordærvet Fisken.
- B. 60. Søen ved Alba longa, bygget af Ascanius og nedbrudt af Tullus Hostilius, gjemmer Troiske Gld, har Intet tilbage uden et Vesta-Tempel, (Vesta med den evige Gld var bragt til Italien af Aeneas) og den Albanke Vesta kaldes den ringere i Forhold til det større Vesta-Tempel i Rom. Her paa det Albanke Bjerg havde Keiseren et Lysslot.
- B. 64. Fædrene. Senatorerne, forsamlede i Forsalen, maae gie, til Fisken har havt Audience.
- B. 65. Atriden. Keiseren. Lignesseviis. Som Agamemnon i den Trojanke Krig var Grækerne's Hørste, saaledes Domitian Romernes. Homer var altid paa de Gamles Læber.
- B. 70. Børster. Dumt Smigveri. Fiskeren undrer sig over at den reiste Børstier, da den dog sikkert gjerne vilde fanges for at give Roms Hersker en lækker Mundfuld.
- B. 75. Liburneren. En af Betjenterne. See 3die Sat., B. 240.
- B. 77. Stadspræfekterne kunde, som alle andre Embedsmænd under de flette Keisere, ikke anses for andet, end Slaver, Avlskarle, Forvaltere. —
- B. 81. Krispus. Hans Veltalenhed roses af Kvintilian.
- B. 95. En Ungling, maaskee den ovennævnte Acilius's Søn, Acilius Glabrio, som under Domitian var Trajans Kollega i Konsulatet. Skal have udmærket sig ved mange Dyder; men for at behage Tyrannen, nedladt sig til at kjæmpe i det Albanke

Amphitheaters *Arena* (Kampplads) med *Africanske Løver*, eller *Bjørne*, som det her hedder (B. 99 — 100); men var ikke saa heldig i at narre *Domitian*, som *Brutus* var i at skuffe den langskjægede *Tarquinus Superbus* i hine eenfoldigere *Tider*.

- B. 105. *Nubrius*. Ubekjendt.
- B. 106. *Cinæden*. *Nero*, som dog gjorde *Satirer* over en anden *Bellystling*, *Afranius Quinctianus* (*Tacitus Ann.* 15, 49.)
- B. 108. *Krispinus*. Den samme, som skildres i *Begyndelsen* af *Satiren*. *Morge;nens*. Det var kvindagtigt at salve sig før *Middagstid*.
- B. 109. *Liig*, og *Alt*, hvad dertil hørte, *parfumeredes* meget stærkt. — *Pompeius*. Uvist hvilken; men en *berygget delator* maac han have været, da hans *Hvisken* o: *Angivelser*, kostede godt *Folk Halsen*.
- B. 111—12. *Fustus*. *Livvagts Præfekt*, omkom i et *Slag* mod *Dacerne*, hvorhen *Domitian* havde sendt ham, *skjøndt* han forhen kun i *vellystig No* havde i sit *Mars* *morpallads* for *Speg* lagt *Planer* til *Feldtslag*.
- B. 113. *Fabricius Veiento*. *Klog Hykler* og *Angiver*. — *Katullus*, ogsaa *bekjendt* som *Spion*.
- B. 114. *Han* som: o: *Han*, der er ligesaa *vellystig*, som *blind*.
- B. 116. *Drabant*. *Tyrannens Medhjælper* i *despotisk Daad*. *Hadde* før siddet som *Tigger* paa den *Subliciske Bro*, og *betlet* ved enhver *Rhed* (et *Slags* *let Vogn*) som *rullede* ud ad den *Appiske Wei* til *Aricia*, hvorigjennem man *reiste* til *Kampanien* og *Brundisium*.
- B. 121. *Ciliceren*. *Cilicisk Gladiator*.
- B. 122. *Pegma*. En *Theatermaskine*, der ved *konstig Sammensætning* kunde ligesom *vore* op i *Veiret*, derpaa *pludselig adsplittes* og *knuse* *Slaver* og *Forbrydere*, som *stilledes* paa dens *forskjellige Etager*, til *Publikums* *Dienslyst*.
- B. 127. *Arviragus*. *Britannisk Fyrste*.
- B. 128. *Spidserne*. *Finnerne*, som *Varfel* for de *Spyd Fjenderne* *skulle* faae i *Ryggen*.
- B. 133. *Promethevs*. Som *dannede* det *første Menneske* af *Leer*.
- B. 140—41. *Circeisk Forbjerg*. I *Latium*. *Lucrinsk Klint*. I *Lucriner søen* ved *Bajæ* i *Kampanien*. *Kutupia*. I *Brittannien*. — *Echin*. *Havpindsvin*.
- B. 147. *Ratter* og *Sygambrev*. *Germaniske Folkeskærd*.
- B. 153. Da han var *færdig* med *Adelen* og *begyndte* at *myrde* blandt den *laveste* *Ulmue*, *hadde* han *naaet* *Maalet*. *Lamier*. *Stiedetfor* enhver *adelig Familie*. — (*Sveton: Domit., Kap.* 17.)

Fra Kolding lærde Skole dimitteres i September 1823:

David Borgen, en Søn af Major Borgen i Colding.

Christopher Sølling Høxbroe, en Søn af Amtsprovst Høxbroe i Kolding, Ribe Stift.

Andreas Jacobi Crucan Nagaard } Sønner af Pastor Nagaard i
Jacob Frederik Nagaard } Aller, Hadersleb Amt.

Chresten Bagge Plesner, en Søn af Amtsprovst Plesner i Ørsted ved Randers.

Ferdinand Sebastian Carlsen, en Stedføn af Krigsassessor Braes i Colding.

Nycho Frederik Wesenberg, en Søn af Landinspecteur Wesenberg i Nørre Hjerth ved Colding.

Skriv- og Trykfeil.

- pag. 4, B. 94, en, læs: et
— 7 — 176 Landsbyguttene, læs: Landsbygguttene
— 10 — 261 Tallerkener, læs: Tallerk'ner
— 14 — 42 en, læs: end
— 18 — 149 Kommen, læs: Kommet
— 19 — 2 da det blev, læs: da det ellers blev
— 22 — 68 med egen Salve, læs: med en egen Salve
— 23 — 89 Herkulus, læs: Herkules
— — 118 Sicilien, læs: Cilicien
— 24 — 129 med "Ave", læs: med sit "Ave"
— 29 — 23 bleven, læs: blevet.

p. 5 B: 125 Slinken, los Slinken
